

RIVM-RIKILT FRONT OFFICE VOEDSELVEILIGHEID

Beoordeling naar aanleiding van Kamervragen over een internetbericht van 12 juni 2013 n.a.v. de studie van Carman et al. (2013)

Onderwerp

Vragen van het Tweede kamerlid H.P.J. van Gerven (SP) n.a.v. een internetbericht van 12 juni 2013 over de publicatie van Carman et al. (2013) over gevaren van het voeren van mengsels van genetisch gemodificeerde (GG) gewassen aan varkens gesteld in een procedure vergadering gehouden op 23 januari 2014.

Vraagstelling

1. Zijn de beweringen in het internetbericht van 12 juni 2013 juist?
2. Is in de toelatingsprocedures van de EU voorzien in een beoordeling van mengsels van gg-producten en zo nee, leidt dit internetbericht tot andere conclusies en aanbevelingen over een aanpassing van de EU-beoordelingsprocedure?
3. Is het zinvol de proef nogmaals uit te voeren (dan wel volgens de wetenschappelijke standaarden)?

Conclusies

1. De conclusies die getrokken zijn in de studie van Carman et al. (2013) zijn onvoldoende onderbouwd, zie de Front Office beoordeling van 27-06-2013. Ook beweringen op basis van deze conclusies zijn dus onvoldoende onderbouwd.
2. De EU-beoordelingsprocedure voorziet niet in de beoordeling van mengsels en er is ook geen wetenschappelijke onderbouwing voor de noodzaak van een dergelijke beoordeling. Aanpassing van de EU-procedure is niet noodzakelijk omdat mengsels van GG producten mengsels zullen zijn van GG variëteiten die als even veilig zijn beoordeeld als conventionele variëteiten.
3. Zoals reeds aangegeven in de Front Office beoordeling van 27-06-2013, zijn er op basis van de studie van Carman et al. (2013) vanuit wetenschappelijk perspectief geen nadere acties nodig of wenselijk. Deze conclusie verandert niet op basis van het internetbericht (dd. 12.06.2013) dat ten grondslag ligt aan deze Front Office vraag.

Toelichting conclusies

1. De conclusies die getrokken zijn in de studie van Carman et al. (2013) zijn onvoldoende onderbouwd, zie de Front Office beoordeling van 27-06-2013. Ook beweringen op basis van deze conclusies zijn dus onvoldoende onderbouwd.

2. In de evaluatie van (producten afkomstig van) genetisch gemodificeerde (GG) gewassen in de EU wordt beoordeeld of individuele, nieuwe GG plantvariëteiten even veilig zijn als andere plantvariëteiten die al op de markt zijn. Wanneer (producten van) nieuwe GG variëteiten op basis van de Europese risicobeoordeling als veilig worden beschouwd voor consumptie door mens en dier, en voor het milieu, betekent dit dat er geen gevaren worden voorzien bij opname van de GG-producten in het humane en dierlijke dieet.

In de EU risicobeoordeling wordt expliciet naar 'stacked' GG variëteiten gekeken, dit zijn GG variëteiten die middels een conventionele kruising van enkelvoudige GG variëteiten zijn verkregen. Stacked GG variëteiten worden in de EU, in tegenstelling tot veel landen buiten de EU, als nieuwe GG organismen beschouwd en bij deze GG variëteiten wordt er ook een nieuwe risicobeoordeling uitgevoerd. Deze beoordeling spitst zich toe op i) mogelijk veranderde stabiliteit van het genetisch construct in de stacked GG variëteit ten opzichte van de enkelvoudige GG ouderlijnen, ii) veranderde genexpressie in de stacked GG variëteit ten opzichte van de enkelvoudige GG ouderlijnen en iii) mogelijke synergistische of antagonistische effecten.

Net als voor enkelvoudige GG ouderlijnen mag na toelating van een stacked GG variëteit deze ook met willekeurig welke conventionele variëteit worden gekruist en in willekeurig welk dieet worden verwerkt. Als gevolg van de kruising zijn in de plant die resulteert uit de kruising talloze nieuwe fysiologische interacties te voorzien die niet als hazard worden aangemerkt en nog niet tot aantoonbaar negatieve effecten voor de gezondheid van mens en dier hebben geleid.

Bovendien wordt impliciet bij de beoordeling van de enkelvoudige lijnen altijd meegenomen of een nieuw expressie-product of andere veranderde eigenschap van een GG variëteit bij kruising met andere variëteiten op de markt, inclusief andere GG variëteiten, een risico zou kunnen vormen voor een veilig en voedzaam dieet in het algemeen en ook, wanneer daar aanleiding voor zou kunnen zijn, specifiek voor bepaalde consumentengroepen. Een voorbeeld hiervan is de toelating van de 'high oleic'-sojalijnen waarbij duidelijk is dat deze variëteiten ook gekruist zouden kunnen worden met variëteiten met lage oliezuur-gehalten. Er wordt in zulke gevallen gekeken naar mogelijke consequenties van onbedoelde of bedoelde kruisingen van variëteiten. Deze situaties kunnen zich overigens natuurlijk ook voordoen bij kruising van conventionele variëteiten.

De EU-beoordelingsprocedure voorziet dus niet in de beoordeling van mengsels en er is ook geen wetenschappelijke onderbouwing voor de noodzaak van een dergelijke beoordeling. Aanpassing van de EU procedure wordt niet noodzakelijk geacht omdat mengsels van GG producten mengsels zullen zijn van GG variëteiten die reeds als even veilig zijn beoordeeld als conventionele variëteiten.

3. Zoals reeds aangegeven in Front Office advies van 27-06-2013, zijn er op basis van de studie van Carman et al. vanuit wetenschappelijk perspectief geen nadere acties nodig of wenselijk. Deze conclusie verandert niet op basis van het internetbericht (dd. 12.06.2013) dat ten grondslag ligt aan deze Front Office vraag.

Referentie:

RIVM-RIKILT Front Office Voedselveiligheid. Beoordeling inzake artikel Carman et al. (2013) in Journal of Organic Systems. 27-06-2013

Colofon:

Beoordeling aangevraagd door:	NVWA-BuRO
Beoordeling opgesteld door:	RIKILT en RIVM
Datum aanvraag:	30-01-2014
Datum risicobeoordeling:	11-02-2014 (definitieve versie)
Projectnummer:	V/090130